

“La igualtat de la dona és ‘El somni més bell’”

La fi de l'exploració i la discriminació de la dona és 'El somni més bell', del jove narrador mallorquí Joan Gelabert (Sa Pobla, 1956).

La novel·la, publicada per 3i4, va obtenir el premi de narrativa Ciutat d'Elx 1998.

“No es pot parlar de dignitat humana quan l'home domina la dona, quan un país n'explota un altre.”

Joan Gelabert (Sa Pobla, 1956), ha publicat a “Narratives 3i4” la novel·la *El somni més bell*, novel·la singular, diu la nota de la contracoberta, car parteix del tòpic de la lluita dels sexes i s'endinsa pels camins radicals de l'existència. El text va obtenir el premi Antoni Bru dels Premis Literaris Ciutat d'Elx de l'any 1998. Joan Gelabert ha publicat *L'home que no sabia qui era*, premi Ciutat d'Eivissa 1995, i *El rumor*, premi Ribera d'Ebre 1998.

—La novel·la va precedida de tres textos diferents: un fragment de la *Sotòria di Roma*, d'Indro Montanelli, l'escrit anònim “Record d'Alexandra Garzanti”, i una nota biogràfica d'aquesta autora, de la qual el lector no sap si és real o inventada pel novel·lista. Anem a pams. El primer text. —És una referència que introdueix el lector en l'essència de la novel·la. És més llarga que una citació normal.

—És una citació llarga, doncs?
—Exacte. Per introduir el lector en el tema de la lluita de la dona. Per recordar-li que Cató, fa dos mil anys, va denunciar que les dones eren a punt d'assolir el poder, a Roma.

—Les altres dues peces. El lector ha de pensar que l'escriptora Alexandra Garzanti va existir realment?

—Sí, sí. Per mi, aquí comença la innovació formal de la novel·la. Vull que el lector cregui que Alexandra Garzanti va existir perquè és qui escriu la novel·la. Diríem que és una part de la realitat que vol passar per no-ficció. Vull que el lector es pensi que realment hi ha una autora que

ha escrit el llibre. Sé que això introdueix el lector a molts d'errors, de dubtes, i allò que preval finalment és el joc entre realitat i ficció. Normalment es considera que la ficció apareix quan comença el primer capítol i que les introduccions, les notes prèvies, no ho són. I sorprèn que la incorporació de l'autor, en aquest cas, autora, sigui també ficció. Aquesta és la innovació formal de la nota de la solapa.

—Voleu mostrar res, amb això?
—Sí. Que el lector, davant una novel·la s'ha acostumat a acceptar, a creure, coses, que se li presenten com a ficció. En canvi, allò que pot ser real no vol acceptar-ho com accepta la ficció. La raó l'enganya. A més d'això, vull dir que l'home no és tot ell un ésser racional, perquè cada cosa té una dimensió purament fictícia dins cada un de nosaltres. L'home té una dimensió fictícia, a més de la racional. Per això podem llegir novel·les.

—Creieu que el lector pot veure clar que Alexandra Garzanti és l'autora de la novel·la?

—El lector veurà que és una traducció d'una obra de l'escriptora i el “Record d'Alexandra Garzanti”, en conseqüència, ha de veure que és un text escrit per la traductora.

—Però la traductora no signa el text.

—No, no. La traductora no el signa. Però queda clar que aquesta traductora ha anat a França, ha volgut traduir una altra cosa i finalment tradueix això. Aquest “truc”, ja ell faig servir a la meua primera novel·la.

Joan Gelabert (Sa Pobla, 1956), llicenciat en dret i professor d'institut, publica *El somni més bell*, premi Ciutat d'Elx 1998, a "Narratives 3i4".

—La traductora diu que ha traduït *Sàtira*, però no parla pas d'*El somni més bell*.

—Sí, és veritat. Tal vegada ho hauria d'haver matisat més. Jo, la novel·la, l'he titulada *El somni més bell*.

—El lector podrà endevinar que *Sàtira* és *El somni més bell*?

—Crec que sí. Em pens que si lleix tant la biografia com el record, veurà que ella ho diu, que no volia fer una utopia, sinó una sàtira.

—En quin sentit plantegeu la lluita de sexes de la qual partiu, segons la contracoberta?

—No, no és un problema de lluita de sexes. Engany un poc el lector. És una novel·la sobre la condició humana, la dignitat. Ella, l'autora, ja ho diu: no es pot parlar de dignitat

humana quan una persona en domina una altra; quan ho fa, deixa de ser humana, perd la dignitat. Això és una reflexió sobre la condició humana. Tots els països demòcrates han infringit aquest precepte, a l'interior o a fora.

—Creieu que, a diferència d'allò que temia Cató, anirem més bé si la dona estén el seu domini sobre la societat?

—Només la dona pot transformar la societat, perquè només pot transformar la societat qui ha patit. Els països desenvolupats no volen transformar-la perquè no pateixen. La dona sofreix encara moltes injustícies. En converses amb amics, m'adon de les discriminacions que sofreixen. Tenc amigues que em contenen moltes coses. Per això la literatura catalana és tan viva, perquè

patim i volem transformar la societat. Els maltractats són els únics que volem transformar la societat.

—És per això que heu creat primerament la novel·lista i després la novel·la?

—Sí. Però no m'ha costat gaire, perquè ja ho havia fet abans, en les dues novel·les anteriors.

—Però l'autor de les altres dues és la d'aquesta?

—No. Són diferents.

—Tenen res en comú, tanmateix?

—Tots tenen problemes de relació amb la societat. El primer és un novel·lista irlandès, amb greus problemes d'integració a la societat, com el segon, un occità que pareix un poc boig, amb problemes d'interpretació del món real i que escriu la novel·la en un manicomi d'Alemanya.

—Sou conscient que tal com heu confegit la novel·la, obligueu el lector a fer un sobreesforç?

—Sí. No vull donar al lector allò que el lector vol o espera, sinó imposar-li allò que vol l'autor, com deia Goethe. La literatura catalana peca de convencional, amb obres ben escrites, que semblen senyoretetes que vesteixen molt bé, però que no diuen res.

—Si l'haguéssiu plantejada amb més claredat i senzillesa, la novel·la tindria menys profunditat, creieu?

—Sí. Això és bàsic. L'escriptor no ho ha d'explicar tot, ha d'exigir un petit esforç al lector. No es tracta de parar trampes. Es tracta d'induir el lector a pensar. Crec una altra cosa: les novel·les que volen explicar-ho tot amb la raó, s'equivoquen. La raó científica és una mentida totalitzadora. I la ficció és un espai de llibertat.

—Finalment, quin és el somni més bell?

—Una revolució pacífica de la qual la dignitat de la persona serà el gran objectiu. No es tracta d'imposar cap ideologia, sinó la dignitat. No seré digne si exploto una dona o el país que tenc al costat.

Lluís Bonada